

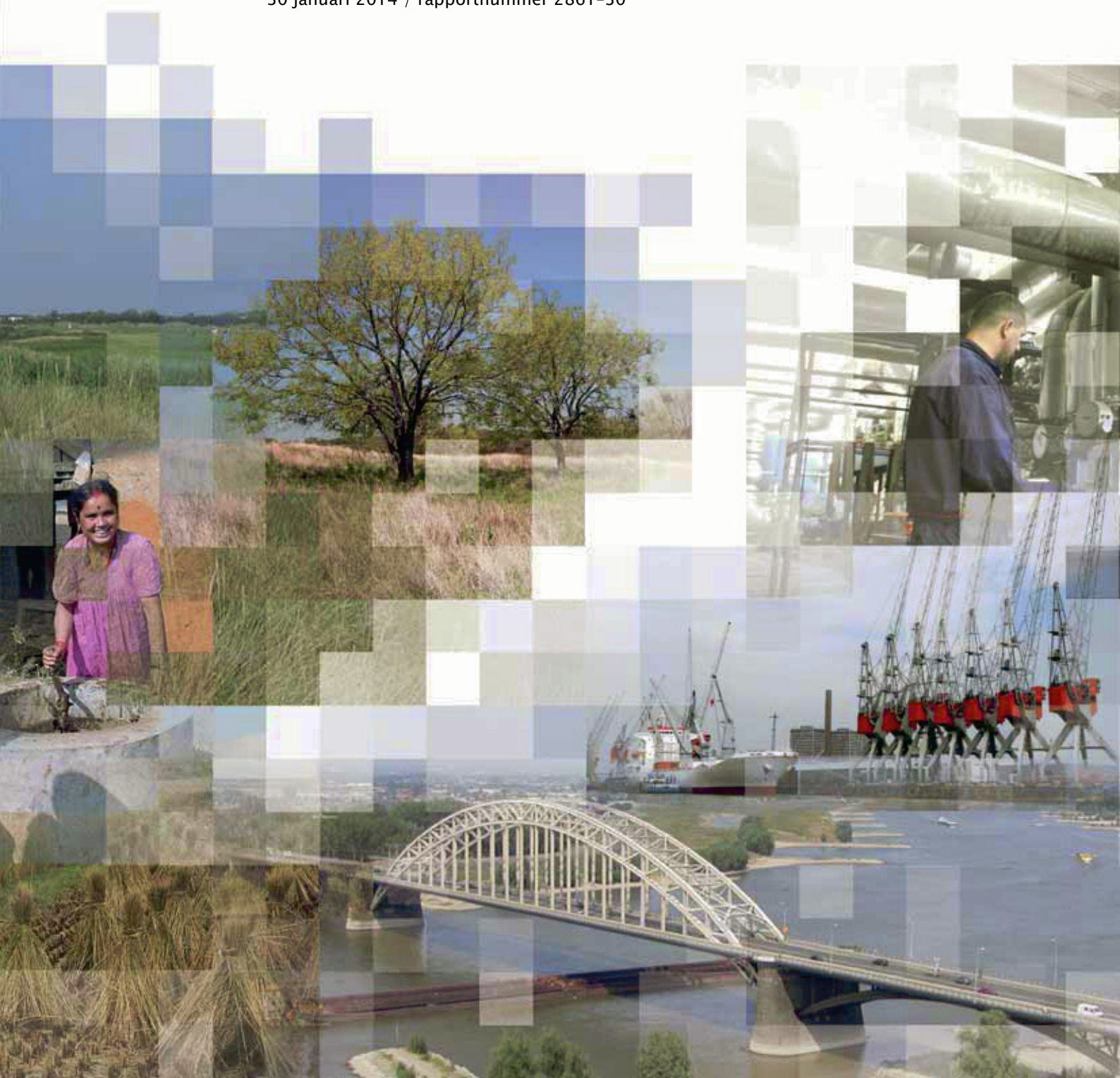

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Pijnacker–Nootdorp 2040

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

30 januari 2014 / rapportnummer 2861-30

1. Oordeel over het MER

De gemeente Pijnacker-Nootdorp stelt een structuurvisie op voor de periode tot 2040. In de structuurvisie komen ruimtelijke ontwikkelingen aan bod, waaronder realisatie van nieuwe infrastructuur, locaties voor windturbines, ontwikkellocaties voor woningen en bedrijven en ontwikkeling van glastuinbouw. Voor een deel van deze ontwikkelingen wordt gebruik gemaakt van zogenaamde “uitnodigingsplanologie”. Ten behoeve van de besluitvorming over de structuurvisie wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen, omdat de structuurvisie mogelijk kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten en de gemeente haar keuzes mede vanuit milieuoogpunt wil onderbouwen. De gemeenteraad van Pijnacker-Nootdorp is in deze procedure het bevoegd gezag. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna ‘de Commissie’)¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente zijn duidelijk verwoord in de toekomstvisie voor 2040² en ontwerpstructuurvisie. Deze ambities hebben zowel betrekking op ruimtelijke ontwikkelingen als op kwaliteiten die behouden of versterkt moeten worden. De combinatie daarvan levert potentieel dilemma’s en conflictsituaties op en vraagt om het maken van keuzes en/of het stellen van randvoorwaarden. Het MER voor de structuurvisie richt zich alleen op de milieueffecten van een aantal afzonderlijke ontwikkelingen waarvoor concrete locaties aan de orde zijn of waarvan de mogelijkheden voor transformatie of functieverandering worden onderzocht. Voor sommige onderdelen is daarbij al gedetailleerde informatie gebruikt, voor andere onderdelen alleen informatie op hoofdlijnen.³ Het MER laat door deze opzet de milieueffecten van de activiteiten die niet tot deze onderdelen behoren, en de samenhang tussen de verschillende activiteiten, buiten beschouwing.

De Commissie is van oordeel dat in het MER nog essentiële informatie ontbreekt om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen bij de besluitvorming over de structuurvisie:

- Door de gekozen opzet geeft het MER geen integraal inzicht in de bandbreedte aan mogelijke (cumulatieve) effecten van de ontwikkelingsruimte die de ontwerpstructuurvisie biedt. Vooral door het ontbreken van randvoorwaarden bij mogelijke ontwikkelingen zijn de negatieve effecten potentieel groot, waardoor bijvoorbeeld significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Ook legt het MER geen verband met de in de ontwerpstructuurvisie benoemde en gewenste kwaliteiten (onder andere voor landschap, natuur en recreatie) binnen de gemeente. Het MER biedt daardoor onvoldoende informatie voor het stellen van prioriteiten, het vaststellen van optimale samenhang van functies en activiteiten en/of het verbinden van randvoorwaarden aan ontwikkelingen die via uitnodiging mogelijk worden gemaakt.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Pijnacker-Nootdorp in de metropool, visie op de toekomst 2040; vastgesteld op 16 juni 2012

³ Voor de vergelijking van alternatieven per planonderdeel worden tabellen met tekst gebruikt. Het grote aantal tabellen en de omvang daarvan maakt de effectbeoordeling nogal onoverzichtelijk, waardoor het niet eenvoudig is om hoofd- en bijzaken te scheiden.

Dit brengt het risico op conflicten tussen nieuwe ontwikkelingen en gewenste kwaliteiten met zich mee en maakt dat kansen voor optimalisatie gemist kunnen worden.

- Voor het planonderdeel 'windenergie' biedt het MER een indicatie van kansen en beperkingen van een aantal mogelijke locaties. Volgens de Commissie is deze informatie nog niet voldoende om in de structuurvisie definitieve (zoek)locaties voor windturbines vast te leggen, omdat de selectie van mogelijke (zoek)locaties onvoldoende onderbouwd is, een 'streefbeeld' voor windenergie ontbreekt en de effectbepaling nog onvolledig is.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming over de structuurvisie een aanvulling op het MER op te stellen, waarin bovengenoemde tekortkomingen worden opgeheven.

In hoofdstuk 2 geeft de Commissie een toelichting op haar oordeel en geeft zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie enkele aandachtspunten voor het vervolgtraject.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Integraal beeld van ontwikkelingen en milieueffecten

De ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente zijn duidelijk verwoord in de toekomstvisie voor 2040 en ontwerpstructuurvisie. Zo stelt de toekomstvisie onder meer: "we kiezen ervoor het groene buitengebied voorop te stellen als belangrijkste onderscheidende kwaliteit".

De ontwerpstructuurvisie maakt onderscheid tussen ruimtelijke garanties (vastgelegde ruimtelijke contouren), regieprojecten (projecten waarin de gemeente het voortouw neemt) en uitnodigende doelen. De "uitnodiging" gaat, behalve de genoemde ruimtelijke garanties, (nog) niet vergezeld van heldere randvoorwaarden. Dat houdt in dat de (ontwerp-) structuurvisie veel ruimte biedt voor ruimtelijke ontwikkelingen, die kunnen conflicteren met het behouden of versterken van de bestaande kwaliteiten en/of met het oplossen van bestaande knelpunten (diskwaliteiten) die als ambities in de toekomstvisie en ontwerpstructuurvisie zijn benoemd. Ook kunnen nieuwe knelpunten ontstaan, bijvoorbeeld met het oog op klimaatadaptatie.⁴ Een MER kan een belangrijke functie vervullen bij het maken van samenhangende

⁴ Klimaatverandering vraagt, rekening houdend met de kwetsbaarheid van bepaalde gebieden en functies, om zorgvuldige afwegingen bij strategische ruimtelijke planvorming. Zo kan er in het plangebied aanleiding zijn om de keuze voor en inrichting van locaties voor woningen, bedrijventerreinen en glastuinbouw af te stemmen op adaptatiemogelijkheden. Ook kan er aanleiding zijn om gebieden aan te wijzen voor waterberging.

afwegingen hierin, door het in beeld brengen van de “milieugebruiksruimte” en het identificeren van knelpunten en kansen in de huidige en toekomstige situatie. Dit kan onder andere leiden tot randvoorwaarden of concrete (locatie)keuzes voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De Commissie constateert dat het MER dit integrale inzicht niet biedt. In het MER is een selectie gemaakt van een aantal ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk m.e.r.-(beoordelings)-plichtig zijn. Feitelijk beschrijft het MER alleen ontwikkelingen waarover al eerder keuzes gemaakt zijn (infrastructuur) of waarvoor momenteel concrete afwegingen gevraagd worden (windturbines en ontwikkellocaties). Overige ontwikkelingen waarvoor de ontwerpstructuurvisie ruimte biedt – waaronder de ontwikkelingen die op pagina 65–67 van de ontwerpstructuurvisie onder “uitnodigende doelen” zijn benoemd – zijn niet in het MER verkend.⁵ Daardoor geeft het MER een onvoldoende integraal beeld van mogelijke ontwikkelingen en indicatie van de (cumulatieve) gevolgen daarvan voor natuur en milieu, inclusief de bovengenoemde kwaliteiten. Dit brengt het risico met zich mee dat er knelpunten op milieugebied ontstaan én dat kansen voor optimalisatie vanuit milieuoogpunt gemist worden. Op grond hiervan deelt de Commissie ook niet de conclusie dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden.⁶

De gemeente heeft aangegeven dat planonderdelen uit de structuurvisie nader uitgewerkt zullen worden in onder andere masterplannen, gebiedsvisies en bestemmingsplannen. In het kader daarvan zullen ook de milieueffecten meer in detail onderzocht worden. Deze procedures voor deelgebieden of afzonderlijke initiatieven lenen zich echter niet voor een integrale afweging zoals hierboven geschetst.

De Commissie adviseert om, voordat een besluit over de structuurvisie wordt genomen, in een aanvulling op het MER alsnog in te gaan op de samenhang tussen te behouden kwaliteiten en mogelijke ontwikkelingen, en vervolgens te analyseren tot welke kansen en knelpunten vanuit milieuoogpunt dit kan leiden. Gezien de aard van de besluitvorming volstaat een beoordeling op hoofdlijnen (risico- of “stoplicht” benadering).

⁵ Zo biedt de formulering van het uitnodigende doel “Met bebouwing het landschap versterken, bijvoorbeeld ten behoeve van het economisch rendabel gebruiken van het grasland met de daarbij behorende natuur- en landschapswaarden” en het verder ontbreken van randvoorwaarden geen garanties voor bijvoorbeeld natuur en verkeer, maar ook voor landschap zelf.

⁶ De effecten op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten zijn beschreven in een voortoets, die als bijlage bij het MER is opgenomen. De resultaten van de voortoets zijn vervolgens verwerkt in de effectbeoordeling in het MER. In de voortoets wordt geconcludeerd dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden, waardoor een Passende beoordeling niet nodig is. Significante gevolgen worden onder andere uitgesloten omdat de toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen zeer klein is. In de uitgevoerde stikstofberekeningen is echter alleen rekening gehouden met effecten van de nieuwe wegverbinding Pijnacker-Nootdorp. Er is geen rekening gehouden met de effecten van autonome ontwikkelingen en van andere ontwikkelingen die de (ontwerp-)structuurvisie mogelijk maakt. Er is derhalve sprake van een aanzienlijke bandbreedte in mogelijke effecten. De Commissie merkt op dat ook een kleine depositietoename op gevoelige habitats tot aantasting van natuurlijke kenmerken kan leiden.

2.2 Locatiekeuze voor windenergie

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft hoge ambities voor duurzame energie. Dit blijkt uit de toekomstvisie 2040, de ontwerpstructuurvisie en diverse gemeentelijke programma's en beleidsnota's.⁷ Windenergie wordt genoemd als een van de mogelijke energiebronnen om als gemeente in 2050 "klimaatneutraal" te zijn. Voor het te realiseren vermogen aan windturbines binnen de gemeente is geen doelstelling vastgesteld. Ook het windenergiebeleid van de provincie Zuid-Holland geeft geen aanknopingspunten voor een gemeentelijke doelstelling.⁸

In de ontwerpstructuurvisie zijn nog geen concrete (zoek)locaties voor windenergie aangewezen of uitgesloten. Uit mondelinge toelichting heeft de Commissie begrepen dat wordt beoogd om in de definitieve structuurvisie wel te besluiten over het aanwijzen of uitsluiten van (zoek)locaties voor windenergie. De Commissie is van oordeel dat de vergelijking van alternatieven voor windenergie in het MER slechts gezien kan worden als een (beperkte) verkenning van mogelijkheden. Voor de keuze van (zoek)locaties voor de plaatsing van windturbines biedt het MER echter om de volgende redenen nog onvoldoende informatie:

1. Door het ontbreken van een concrete visie of ambitie voor windenergie kunnen alternatieven niet getoetst worden aan een doelstelling of streefbeeld.⁹ Het is daardoor op basis van het MER niet mogelijk om negatieve effecten van de plaatsing van windturbines af te wegen tegen de "positieve" effecten (relevant voor de besluitvorming is bijvoorbeeld de vraag wat de optimale balans is tussen positieve en negatieve effecten). Dit wordt nog sterker wanneer combinaties van meerdere locaties in beschouwing worden genomen.
2. Voorafgaand aan de m.e.r.-procedure heeft reeds een verkenning van mogelijke locaties voor windenergie plaatsgevonden.¹⁰ De locaties die op basis daarvan zijn opgenomen in het MER, zijn ingeperkt aan de hand van een aantal criteria. De Commissie constateert dat deze criteria niet volledig sporen met de in de toekomstvisie 2040 en ontwerpstructuurvisie geformuleerde ambities en kwaliteiten. Op basis van de gemeentelijke ambities voor landschap, natuur (weidevogelgebieden, bosgebieden) en recreatie ligt het bijvoorbeeld niet voor de hand dat windturbines worden geplaatst in groene weide- en bosgebieden. Doordat de focus bij de selectie van locaties vooral heeft gelegen op wettelijke beperkingen en hinder voor de mens zijn juist alternatieven in het groene buitengebied overgebleven.
3. Op grond van de afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebieden wordt geconcludeerd dat er geen effecten op vogels optreden. Daarbij is een afstandscriterium gebruikt (méér dan vijf kilometer van De Wilck), maar is geen rekening gehouden met het soms weinig concentrische foeragegedrag van vogels die in de instandhoudingsdoelen zijn opgenomen. Daarom ligt het in de rede het afstandscriterium niet te hanteren, maar alle foerageergebieden van soorten die in instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden voorkomen als potentieel risicovol aan te duiden.

⁷ Zie onder andere het Beleidsplan Duurzaam Pijnacker-Nootdorp, 27 november 2008.

⁸ Zie bijvoorbeeld de Nota Wervelender (concept, 2 maart 2010)

⁹ Volgens het MER bieden de 12 locaties ruimte voor maximaal ca 55 MW windvermogen, waarvan circa 25 – 30 MW als kansrijk kan worden beschouwd. Ervan uitgaande dat de locaties met forse hoogtebeperkingen en die voor solitaire turbines minder kansrijk zijn. Met dit laatste vermogen kan in het elektriciteitsverbruik van ca 15.000–18.000 huishoudens worden voorzien.

¹⁰ Locatieonderzoek windenergie, mogelijke locaties; Greenspread, 10 september 2012.

4. In het MER is bij de locatiekeuze onvoldoende rekening gehouden met de Flora- en faunawet. Indien locaties rijk zijn aan door de Flora- en faunawet beschermde soorten houdt dit het risico in dat ontheffing niet wordt verleend. Op grond van expert judgement en aanwezige gebiedskennis kan een onderscheid gemaakt worden tussen locaties die potentieel rijk zijn aan Flora- en faunawetsoorten (tabel 2 en 3, beschermde nesten).
5. In het MER is geen aandacht besteed aan de onderlinge samenhang tussen de locaties en is slechts beperkt rekening gehouden met de cumulatieve effecten, die optreden wanneer meerdere locaties tegelijkertijd of na elkaar gerealiseerd worden. Zo is bijvoorbeeld geen analyse gemaakt van het landschappelijke beeld wanneer meerdere of alle locaties worden ontwikkeld.¹¹ Daarbij is ook relevant wat de samenhang is met windturbinelocaties in omliggende gemeentes en met andere functies binnen en buiten het plangebied (bv de 380 KV-verbinding).

De Commissie adviseert om, voordat de keuze voor locaties voor windenergie wordt gemaakt, in een aanvulling op het MER:

- een betere onderbouwing te geven van de doelstellingen en/of randvoorwaarden voor windenergie;
- beter inzicht te geven in de (cumulatieve) effecten van combinaties van locaties voor natuur (vogels) en landschap, waarbij tevens de relatie wordt gelegd met de in de toekomstvisie en ontwerpstructuurvisie geformuleerde ambities (zie § 2.1)

Mogelijk kunnen hier voorkeurscombinaties van locaties uit worden afgeleid. Daarnaast adviseert de Commissie om met omliggende gemeenten (zoals Den Haag, Zoetermeer) te bezien in hoeverre samenhang tussen windturbinelocaties kan worden bereikt.

3. Aandachtspunten voor het vervolgtraject

De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Infrastructuur

Het MER geeft een beschrijving van de huidige verkeerssituatie, inclusief de daarin geconstateerde knelpunten, en een inschatting van de autonome ontwikkeling. In 2005 heeft de gemeente een mobiliteitsplan vastgesteld. Daarin kwam de wens tot uitdrukking om een tweede verbindingsweg tussen de kernen van Pijnacker en Nootdorp te realiseren voor verbetering van de bereikbaarheid en de leefbaarheid in Pijnacker en Nootdorp. In het MER is ervan uitgegaan dat nut en noodzaak voor de nieuwe wegverbinding nog aanwezig zijn en zijn zes

¹¹ Gezien de korte afstanden tussen de locaties (2 – 3 km) bestaat het risico dat een rommelig beeld ontstaat. In de regel treedt geen interferentie op wanneer windparken op meer dan 4 km afstand van elkaar staan. Zij zijn dan als afzonderlijke opstellingen te herkennen. Concentratie van windturbines heeft daarom (grote) landschappelijke voordelen.

alternatieven beschreven en onderling en met de referentiesituatie vergeleken.¹² De Commissie constateert dat in het MER geen analyse is uitgevoerd van de aard van de verkeersstromen naar intern, extern en (regionaal) doorgaand verkeer. Sinds de vaststelling van het mobiliteitsplan hebben zich diverse relevante ontwikkelingen voorgedaan, die van invloed zijn op nut en noodzaak van een nieuwe wegverbinding: er is en wordt nieuwe infrastructuur gerealiseerd, Randstadrail is in gebruik genomen, het fietsnetwerk is uitgebreid en er is een afname van verkeersgroei zichtbaar. Hierdoor ontstaat geen compleet beeld van mogelijke toekomstige knelpunten, waar deze zich voor zullen doen en op welke termijn. Het oplossend vermogen (doelbereik) van de alternatieven (zie ook § 2.2.2.) is daardoor moeilijk af te wegen ten opzichte van bijvoorbeeld de kosten en negatieve (milieu)effecten. Het is veelzeggend dat in de ontwerpstructuurvisie geconcludeerd wordt dat een nieuwe wegverbinding vooralsnog niet nodig is. De uitkomsten van het MER lijken daarbij geen rol te spelen.

De Commissie is van oordeel dat het MER voldoende informatie biedt om de conclusie te kunnen trekken dat een extra verbinding tussen Pijnacker en Nootdorp niet de aangewezen oplossing is om lokale knelpunten op te lossen. Voor een eventueel besluit om op termijn toch een van de alternatieven te realiseren kan volgens de Commissie niet terug gevallen worden op dit MER. Voor deze afweging is een nadere en actuele analyse noodzakelijk van regionaal en lokaal verkeer, mede in relatie tot openbaar vervoer en langzaam verkeer. Daarnaast beveelt de Commissie aan om bij de ontwikkeling en afweging van infrastructurele oplossingen ook de effecten op het mobiliteitsgedrag te onderzoeken. Door eerst te kijken naar mogelijkheden voor onder nadere benutting, beprijzing, openbaar vervoer/fiets, en pas daarna aanleg van nieuwe wegen (aanpak volgens de 'ladder van Verdaas') ontstaat goed inzicht in nut en noodzaak van nieuwe weginfrastructuur.

3.2 Ontwikkellocaties

In het MER zijn vier locaties opgenomen waar zich concreet de behoefte voordoet een ruimtelijke afweging te maken. In drie gevallen gaat het daarbij om een keuze voor nieuwe functies op een locatie en in een geval om een locatieafweging voor uitbreiding en verplaatsing van bedrijventerrein. Dit laatste geval laat zien dat de gemeente het planproces voor de structuurvisie ook benut voor het eventueel heroverwegen van eerder genomen besluiten.

Door het ontbreken van een integrale analyse voor het volledige plangebied (zie § 2.1.) geeft het MER geen goede onderbouwing van de locatiekeuze voor de genoemde ontwikkellocaties. De Commissie constateert verder dat de ontwikkellocaties uit het MER niet volledig overeen lijken te komen met de locaties waar volgens de ontwerpstructuurvisie woningbouwgebieden en bedrijventerreinen worden ontwikkeld of uitgebreid. Alleen Tuindershof wordt zowel in de ontwerpstructuurvisie als in het MER benoemd. Daardoor is niet geheel duidelijk welke ontwikkelingen tot het voornemen behoren en welke tot de referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkeling). De Commissie adviseert om dit bij besluitvorming over de structuurvisie te verduidelijken.

¹² Het genoemde mobiliteitsplan is in 2012 geëvalueerd en begin 2013 is als gevolg van die evaluatie de uitvoeringsstrategie van het mobiliteitsbeleid bijgesteld. Hieruit blijkt dat een aantal knelpunten in de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid is opgelost en dat nieuwe knelpunten zijn ontstaan.

3.3 Effecten op natuur

Natura 2000-gebieden

Zoals in § 2.2 van dit advies aangegeven is de Commissie van mening dat in het MER nog onvoldoende rekening is gehouden met mogelijke gevolgen van windturbines voor vogels die in instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden zijn opgenomen. Voor het niveau van de structuurvisie volstaat een beoordeling op hoofdlijnen, voor vervolgbesluitvorming zal een nadere analyse noodzakelijk zijn. Om precies te weten of er aanvaringen kunnen plaatsvinden, dienen de (dagelijkse) migratieroutes in kaart te worden gebracht. Het belang daarvan blijkt bijvoorbeeld uit het foerageergedrag van lepelaars die vaak afkomstig zijn van het zo'n 25 kilometer verderop gelegen Natura 2000-gebied Voornes Duin. Uit eerder onderzoek is namelijk gebleken dat de omgeving van Delft voor deze lepelaars een belangrijk foerageergebied vormt.¹³ Gezien de vliegroutes en vlieghoogtes is het risico aanwezig dat deze lepelaars in botsing komen met windturbines. Vanwege de "1%-sterftenorm"¹⁴ kunnen significante gevolgen door windturbines (in cumulatie met onder andere de nieuwe 380 kV-verbinding) niet op voorhand worden uitgesloten.

Flora- en faunawet

Het MER en de voortoets gaan in voldoende mate in op de effecten van de afzonderlijke planonderdelen op weidevogelgebieden en EHS (in het MER vallen beide in de categorie provinciaal beschermde soorten). In de voortoets is daarnaast informatie opgenomen over het voorkomen van volgens de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten in het plangebied, maar deze informatie beperkt zich hoofdzakelijk tot een algemeen beeld. De voortoets geeft nauwelijks gebiedspecifieke informatie. De effecten van de planonderdelen zijn voornamelijk beoordeeld op basis van wettelijke beperkingen (overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet) en algemene mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren. Daardoor lijken de in het MER opgenomen alternatieven op dit criterium weinig onderscheidend.

Voor de besluitvorming over de structuurvisie volstaat een beoordeling op hoofdlijnen (zie § 2.2). De Commissie adviseert om voor vervolgbesluiten over locaties voor windturbines en overige ontwikkelingen:

1. vogelrijke en vleermuisrijke gebieden en migratiezones in kaart te brengen;
2. in een effectbepaling per locatie de mogelijke slachtoffers in te schatten en na te gaan of daarbij voor bepaalde Flora- en faunawetsoorten de goede staat van instandhouding in gevaar wordt gebracht;
3. aan te geven of er in dat geval mitigerende maatregelen mogelijk zijn en waaruit deze maatregelen bestaan.

¹³ Uitgebreid onderzoek naar foeragerende lepelaars vanuit het Natura 2000-gebied Voornes Duin is verricht ten behoeve van de vergunningverlening voor de 380 KV-verbinding Wateringen-Zoetermeer. Zie bijvoorbeeld Bijlage 6 bij het plan-MER Randstad 380 kV verbindingen Wateringen-Zoetermeer, 2009. Ook de folder van Staatsbosbeheer over de Balij en Bieslandse Bos meldt: "In de zomer zoeken hier soms wel tientallen lepelaars naar voedsel."

¹⁴ Sterfte als gevolg van het voornemen mag slechts maximaal 1% van de natuurlijke sterfte bedragen. Voor de populatie lepelaars van Voornes Duin gaat het dan omgerekend om minder dan 1 lepelaarslachtoffer per jaar.

3.4 Verkeerseffecten en verkeersgerelateerde effecten

Omdat uit de ontwerpstructuurvisie blijkt dat voor geen van de in het MER onderzochte alternatieven voor een nieuwe wegverbinding tussen Pijnacker en Nootdorp wordt gekozen is de effectbeoordeling van deze alternatieven niet essentieel voor de besluitvorming. De Commissie plaatst een aantal kanttekeningen bij de effectbeoordeling. Deze kanttekeningen kunnen relevant zijn voor toekomstige besluitvorming.

- **Verkeer:** de effecten van de alternatieven voor de nieuwe verbinding Pijnacker–Nootdorp zijn in het MER uitgedrukt in verkeersintensiteiten. Deze intensiteiten geven echter geen inzicht in de verkeersafwikkeling en daarmee in het oplossen van knelpunten of het eventueel ontstaan van nieuwe knelpunten. De vertaalslag van intensiteiten naar de kwalitatieve beoordeling voor verkeersafwikkeling is daardoor niet duidelijk. Het verdient aanbeveling om ook de kwantitatieve analyse van de verkeersafwikkeling in beeld te brengen, bijvoorbeeld in de vorm van I/C-verhoudingen.
- **Geluidhinder:** in het MER zijn vooral de effecten van nieuwe infrastructuur op geluidhinder in beeld gebracht. Per alternatief zijn contouren berekend en zijn aantallen woningen binnen deze contouren bepaald. Langs bestaande infrastructuur is uitsluitend bepaald waar er sprake is van een afname of een toename van 1 dB of meer. De resultaten hiervan geven een indicatie van lokale verschillen tussen de alternatieven, maar geen informatie over de werkelijke toename of afname van de hinder en de betekenis daarvan. Een afname of toename van 1 dB heeft op zichzelf weinig betekenis als het absolute geluidniveau daarbij niet wordt betrokken. Het MER geeft daarmee weinig informatie over de mate waarin knelpunten worden opgelost of nieuwe knelpunten ontstaan.
- **Luchtkwaliteit:** de effecten op de luchtkwaliteit zijn in het MER uitsluitend beoordeeld op basis van de kans dat wettelijke normen worden overschreden. De alternatieven voor de nieuwe wegverbinding zijn daardoor nauwelijks onderscheidend op dit aspect, terwijl de effecten wel kunnen verschillen. Ook onder de normen kunnen significante effecten op de gezondheid optreden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pijnacker-Nootdorp

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Pijnacker-Nootdorp

Besluit: vaststellen van de structuurvisie

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D1.2, D9, D22.2;
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: de structuurvisie Pijnacker-Nootdorp 2040 biedt het kader voor ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder infrastructuur, windturbines, woningen en bedrijvigheid.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van 6 november 2013
ter inzage legging MER: 7 november t/m 19 december 2013
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 11 november 2013
toetsingsadvies uitgebracht: 30 januari 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ing. E.H.A. de Beer
Ir. P. van der Boom
Drs. G. Gabry
Drs. S.R.J. Jansen
Drs. P.J. Jongejans (secretaris)
Ing. B. Peters
Drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- planMER Structuurvisie Pijnacker-Nootdorp (5 november 2013)
- ontwerp-structuurvisie Pijnacker-Nootdorp (31 oktober 2013)
- Pijnacker-Nootdorp in de metropool – Visie op de toekomst 2040 (vastgesteld op 16 juni 2012)
- Locatieonderzoek windenergie, mogelijke locaties, Greenspread (10 september 2012)
- Beleidsplan duurzaam Pijnacker-Nootdorp (27 november 2008)
- Evaluatienota Mobiliteit (oktober 2012)
- Uitvoeringsstrategie mobiliteit 2013–2025 (23 april 2013)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie Pijnacker-Nootdorp 2040

ISBN: 978-90-421-3922-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

